

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон
Республикаси
иқтисодий
газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Qishloq HAYOTI

№ 144 (6.357). Сотувда эркин нархда

● 3 декабр куни иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутатлар ишчи гуруҳининг якуновчи йиғилиши бўлиб ўтди.

● Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигининг навбатдаги ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди. Уни республика Бош вазири ўринбосари, Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазир Т.Холтеев олиб борди.

● Ўзбекистондаги энг йирик электростанция хисобланган Сирдарё ГРЭСида тендер савдоларида голиб чиққан «Сименс» фирмаси томонидан замонавийлаштирилган иккита энергоблокдан биттаси фойдаланишга топширилди.

● Тошкент шаҳар ҳокимлигига мамлакатимиз истиклолининг ўн йиллигига бағишлан чоп этилган наشرларнинг тақдими бўлиб ўтди.

● «Ўзқўргазмасавдо» саройида мусика санъати соҳасига кириб келётган ёшларнинг «Умид юлдузлари» фестивали бўлиб ўтди.

● Поштахотимизда «Президент асарларининг билимдон» аънавий танловининг шаҳар босқичи якунланди.

● Корея Республикасининг Ўзбекистондаги Таълим маркази корей тили курсларининг битирувчилари тошкентлик Андрей Югай, Абдор Абдурахмонов ва Александр Ким саралаш «Корей тили билагонлари» танлови голиби бўлиши ва ўқишни Сеулда давом эттириш имконига эга бўлди.

● Қорақалпоғистон Республикаси Жўкорги Кенгеси Раиси Т.Қамолов тегишли идора раҳбарлари ва мутахассислари билан бирга Ўстюрт кенглигидаги «Оқшунгул» яйловларида бўлиб, чўпонларнинг турмуш тарзи, отлар аҳоли билан танишиди.

● Фарғона шаҳридаги «Қимёгар» спорт саройида «Соғлом авлод учун» жамгармиси кубоги учун қизлар ўртасида бўлиб ўтган бадий гимнастика бўйича 1-республика мусобақаси якунланди.

● Бухоро давлат университетининг Конституцияни ўрганиш маркази ташкил этилди.

МДҲ: ИҚТИСОДИЙ ИНТЕГРАЦИЯНИНГ МУҚОБИЛИ ЙЎҚ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 29-30 ноябр кунлари Москва шаҳрида бўлиб, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг саммитида қатнашди.

СУРАТЛАРДА: саммитдан лавҳалар.

Абдувоҳид ТўРАЕВ (ЎЗА) олган суратлар.

Бу саммит Ҳамдўстлик тузилганининг ўн йиллиги муносабати билан ташкил этилди. Шу боис ўтган даврда юз берган ўзгаришларни сарҳисоб қилиш, бугунги вазиятни идрок этиш ва истиқболни белгилаш масалалари музокараларнинг марказий мавзуси бўлди.

Ислам Каримов МДҲни тузишдан кўзланган мақсад бошқа бўлганини унга аъзо бўлган айрим давлатларнинг амалдаги интилишлари ўзгачароқ тус олганини кўп айтган. Бу гал ҳам Юртбошимиз саммитга жўнаш арафасида Тошкентда, кейин Москвада ана шундай фикрларини такроран баён этди ва иқтисодий алоқалар ривожлантирилмас экан, бошқа соҳалардаги ҳамкорлик оқсаб қолиши таъинлиги, зеро ҳар қандай шериклик аввало моддий манфаатдорликка асосланишини таъкидлади. Айни пайтда савдо-иқтисодий муносабатларни ривожлантириш орқали бошқа турдаги ҳамкорлигини кенгайтириш мумкинлигини қайд этди.

Давлатимиз раҳбари неча бор таъкидлаганидек, мамлакатлар ўртасидаги муносабатлар қай йўсинда, қандай сабаблар билан қарор топганидан қатъий назар бу муносабатларнинг асосини иқтисодий омиллар ташкил этади. Ҳаёт шунини кўрсатмоқдаки, бирор хатти-ҳаракат беҳис бўлмайди. Ҳар бир воқеа-ҳодисанинг замирида иқтисодий манфаат ётади. Бундай истак ҳар бир мамлакатда бўлиши таъин, демак, давлатлар раҳбарларининг вазифаси - самарали музокара ўтказиб, ўзаро фойда берадиган қилишларга эришиш.

МДҲнинг ўн йиллик тарихини кўз олтидан ўтказган киши бундай фойдали ўзгаришлар кўп бўлганини, Ҳамдўстлик ўн йил аввал ҳам, ҳозир ҳам кераклигини тасдиқлади. Собик иттифок парчаланган, мустақил давлатлар юзага келди. Лекин сиёсий эркинлик бўлгани ҳолда, иқтисодий мустақиллик ҳақида гапирishi қийин эди. Чунки ҳар бир республиканинг

иқтисодиёти бошқасиники билан боғланган, мамлакатларимиз иқтисодиёти бир-бирини тўлдирарди. МДҲ буришлар билан СССР билан бирга парчаланганига йўл қўймади. Шу билан бирга, Ҳамдўстлик туфайли шўролар давлати уруш-жанжалларсиз парчalandи.

Ҳамдўстлик ҳозирги кунда ҳам аҳамиятини йўқотгани йўқ. У ён-атрофдаги воқеаларга муносабат билдиришда яқдиллик кўрсатиш, хусусан, террор, нарқобизнес, уюшган жиноятчилик, экстремизм каби балоларга қарши туришда ҳамжиҳатликини мустаҳкамлаш, жипслаштиришда муҳим.

Москва саммити катнашчилари Афғонистондаги воқеалар тўғрисида баёнот қабул қилди. Хужжатда аксилтеррор операцияси ижобий баҳолашнинг натижасида дунёвий терроризмнинг инфратузилмасига қаттиқ зарба берилгани ва минтақавий ҳамда дунёвий хавфсизлигини янада мустаҳкамлашга йўл очилгани қайд этилган. Шу билан бирга, толиблар ҳўқумронлиги тугатилганидан кейин Афғонистон тақдирини афғон халқининг ўзи белгилаши, мамлакатдаги вазиятни барқарорлаштириш ишлари БМТ раҳнамолигига амалга оширилиши қўллаб-қувватланади. Шундай қилиб, Москвадаги баёнот орқали бир неча мамлакатни бирлаштирган улкан тузилманинг яқдил фикри намойиш этилди ва Ҳамдўстлик сафи мустаҳкам, аъзо давлатлар талай халқаро масалаларга муносабатларда муштарак эканлиги тасдиқланди.

Давлатлар раҳбарлари имзолаган бошқа баёнот - Ҳамдўстлик тузилганининг ўн йиллиги муносабати билан қабул қилинган ҳужжат ҳам гоёт муҳимдир. У амалда МДҲ истиклолининг йўналишларини белгилаб берди, дейиш мумкин. Баёнотда ўн йил ичида ўйланган, режалаштирилган ҳамма тадбирлар ҳам амалга ошмагани таъкидланди ва айни пайтда Ҳамдўстлик барча аъзо мамлакатлар халқлари фаро-

вонлигини оширишда асқотадиган салоҳиятга эга эканлиги, ундан фойдаланиш зарурати эътироф этилди.

МДҲ учун иқтисодий интеграциянинг зарурати фақат аъзо мамлакатлар иқтисодиётининг бир-бирини тўлдирishi билан чекланмади. У глобализация жараёнида жаддалашаётган шароитда дунёда юз бераётган иқтисодий ва сиёсий ўзгаришларга тайёр туриш, турли инқирозларни биргаликда енгиллаш ҳам муҳим. Минтақавий интеграция орқали жаҳондаги умумий иқтисодий жараёнларга қўшилмоқ ҳам қўлай, ҳам фойдалидир. Давлатлар раҳбарларининг баёнотида бу фикр ҳам ўз аксини топган.

МДҲнинг яна бир аҳамияти томонини шундаки, жуғрофий-сиёсий шароити жиҳатидан халқаро терроризм ва экстремизм ўчоқларига акин жойлашгани боис Ҳамдўстлик аъзолари бу иллатлардан энг кўп таъиш чекадиган мамлакатларга айланган. Бу омил, Президентимиз Ислам Каримов кўп бор таъкидлаганидек, улардан қатъий ҳамжиҳатлик ва яқдиллигини талаб қилади. Бинобарин, президентлар бу борадаги ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашга тайёр эканликларини билдирди.

Шундай қилиб, 10 йиллик юбилей баҳонаси билан МДҲ раҳбарлари Ҳамдўстлигининг тараққиёт йўналишлари хусусида яна бир қарра фикрлашиб олди. Матбуот анжуманида таъкидланганидек, эндиликда асосий урғу савдо-иқтисодий ҳамкорликка, қабул қилинган ҳужжатларни тўлағичга ҳаётга татбиқ этишга қаратилди. Ўтган ўн йиллик ичида йўл қўйилган хатолар, қалинлашган бартафат этилса, Ҳамдўстлик қай мақсадга тузилгани янада аниқроқ намоён бўлади ва барча мамлакатлар манфаати йўлида барқарор ривожланиши.

Анвар БОБОЕВ,
ЎЗА махсус муҳбири
Тошкент-Москва-Тошкент

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

Газетамизнинг ўтган сониди Тошкентда мамлакатимизда фермер ҳўжаликлари ташкил этилиши қўллаб-қувватлаш ва уларнинг самарали ривожланиши учун зарур шарт-шароитларни яратиш масалаларига бағишлаб йиғилиш ўтказилганлиги ҳақида хабар берган эдик.

Тадбирда Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирининг ўринбосари А.Жўраев, республика деҳқон ва фермер ҳўжаликлари уюшмаси раиси А.Бобимирзаевнинг ахборотлари, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлардан келган деҳқон ва фермер ҳўжаликлари раҳбарлари, мутахассисларнинг фикр-мулоҳазалари, тақлифлари тингланди, деҳқон ва фермер ҳўжаликларини яна ҳам ривожлантириш борасида чоратадбирлар белгиланди.

Соҳибий йўқ ҳўлига ҳеч қирғанимиз? Агар шундай ҳўлатга дуч келган бўлсангиз атрофга бир назар ташланг: ҳўли супурилмаган, ўтлар ўсиб, қовжираб ётибди, деразалар, эшиклар роми чанга беланиб, уни ўргимчаклар ўзига макон айлаган, худди... Алҳазар, дейсиз бу бундай қўргиликдан ўзинг асра, деб Яратқандан сўрайсиз.

Истиклол туфайли, бошқа соҳаларда бўлгани каби аграр масаллада ҳам жуда катта тарихий ўзгаришлар қилинди: жумладан, деҳқон елкасига офтоб тегиб, ер эгаси бўлди. Бугун у фермер, деҳқон ҳўжалиги раҳбари! Демак, ер ўз эгасини тоғди, ўз соҳибий паноҳига ўтди!

Хўш, бунинг исботини сўрамоқчимиз? Марҳамат! Усон Юсупов туманидаги Р.Ғойипов номи ҳўжалик ерлари 2001 йил-

энди биз ернинг соҳибий бўла туриб, ундан фойдаланмас эканмиз? Режа туғул мажбуриятини ҳам ошиғи билан урдаладик. Фермернинг эркин ишлаши учун бизга шундай ҳақ-ҳўқуқни, бекиёс имкониятини яратиб берган мамлакатимиз раҳбари илоҳим омон бўлсинлар.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда амалга оширилаётган аграр ислохотларнинг чуқурлашувида, ҳеч муболагасиз деҳқон ва фермер ҳўжаликларининг ўз ўрни бор. Уларнинг бугунги сони 52 минг 300 нафарга етгани ва республикада етиштирилаётган деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларига салмоқли ҳиссаларини қўшаётгани кўнунчи ҳол. Айниқса, Андижон вилояти фермер ҳўжаликлари галладан юқори ҳўли етиштирилганликларини ибратлиқлар.

Аммо, республикаимиздаги бир қатор деҳқон ва фермер ҳўжаликлари пахта, дон, пилла, мева, узум, сабзавот, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштириш бўйича ўз зиммаларига ол-

фидойилликка боғлиқлигини тўшунмаган айрим раҳбарлар ҳамон қариндош-уруғчилик, таниш-билишчилик, ошна-оғайнигарчилик касалидан қутула олмаётганлар. Сервис хизмати кўрсатиш, кўнунлиқидек эмас.

Айрим фермер ҳўжаликлари ишлаб чиқаришини ташкил қилиш, нефт маҳсулотларини олишни ноқонуний, шартнома тузмасдан амалга оширолмаган. Баъзи раҳбарлар ширкат ҳўжалигининг, пудратчиларнинг бугунги қўндаги фаолияти, ўрни мазмун-моҳиятини чуқур тўшун-либ етмаётганлар. Фермер ҳўжалиги тузиш режасини амалга оширишдан аввал шу ҳўудда яшовчи аҳоли ҳўлисона ҳўлисоғи олиниши зарур. Деҳқон ва фермер ҳўжалигига раҳбарлар танлов ва синов асосида танланиши керак.

● Бизнес-режасизлар ҳамидан ажралар.

● Сўз - сўбути, шартнома ижроси билан.

● Иzzат қилсанг изzzат топасан.

● Синов: синамаганининг сиртидан ўтма.

● Бўйруқбоз ташкилот-мас, гамажўр уюшма керак.

АНЖУМАН

ган мажбуриятларини урдалаша олмаётгани. Айрим фермерлар фақатгина ўз мафзаинингига ўйлаб иш юритади, баъзилари эса деҳқончилик илмидан мутлақо беҳабар. Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари тўғрисидаги қўнунлар талабларидан беҳабар, тадбиркорлик қўбиятига, етарли техника воситаларига ҳамда малакага эга бўлмаганларга ҳам ер ажратиб беришган. Натижада ердан ўзбoшимчалик билан фойдаланиш ҳўлатлари рўй бермоқда.

Пастдарғон туманидаги "Юлдуз" фермер ҳўжалиги шартномада кўрсатилган бўнак бағдан фойдаланган ҳўлда ўтган йил 14 тонна бугдой ўрнига 930 килограмм, бу йил эса режадаги 10 тонна арпага 210 килограмм қилиб топширилгани қандай баҳолас мумкин?

Ачинчилар шундаки, Қасби туманидаги "Юксалиш", "Бахт", "Хасанжон" фермер ҳўжаликлари шартномани нотўғри тузганлари боис фермер кило ҳам минерал ўғит олмагани бўлсалар, Нарпай туманидаги "Тошмурад" фермер ҳўжалиги 10 гектар ер майдонини учун олинган 480,3 тонна аммиакли селитранини хўсусий фирмаларга сотиб юборган.

Фермер ҳўжаликларида бизнес-режа тузиш ўз ҳўлига ташлаб қўйилган. Фермер ҳўжалигининг ривожланиши билимга, қўбиятга, тадбиркорликка,

Зиё ҲАЁТОВ

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси еттинчи сессиясининг очилиши мажлиси тўғрисида

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессияси 2001 йил 6 декабр кўни артабел соат 10 да Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг мажлислар залида очилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари диққатига

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари 5 декабр кўни соат 9.00 дан 18.00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида рўйхатга олинди.

Сиёсий партияларнинг Олий Мажлис депутатлари фракциялари ва депутатлар блоклари таркибига қирадиган депутатлар диққатига

4 декабр кўни Олий Мажлисида соат 14.00 да сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг Олий Мажлис депутатлари блоқи, соат 15.00 да "Миллий тикланиш" демократик партияси ва Фидокорлар Миллий демократик партияси фракцияларининг йиғилишлари бўлди. Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси йиғилиши эса ушбу партия Марказий Кенгашининг мажлислар залида соат 16.30 да бўлади. 5 декабр кўни Олий Мажлисида соат 14.00 да "Адолат" Социал-демократик партияси фракцияси ҳамда соат 15.00 да -ҳокимият вакиллик органларининг Олий Мажлис депутатлари блоқи йиғилишлари бўлади.

ТАЛАБЛАРИНГИЗГА БИНОАН

Театр ва кино санъатининг моҳир ижроси Ўзбекистон халқ артисти Дилбар Икромованинг ҳар бир яратган образи бир мақолага мавзу бўлади, десак муболага бўлмас. Зеро, санъаткор талқинидаги сиймоларни қўзғатган киши ана шундай ҳўлосага келди. Дилбар Икромованинг

САҲНАДА СЎЗ АЙТИШ БАҲТИ

хоҳ кинодаги, хоҳ театрдаги ижроси энг аввало ишонарли ва самимийлиги билан ажралаб туради. Бунинг сабабини Дилбар опа шундай изоҳлайди: "Ҳар бир ижодкор ўзига топширилган ролни чуқур ўзлаштириб олиши лозим. Қарама-қарши қандай инсон эканлигини билиб олганидан кейин ўшанга қараб ҳаракат қилаверасан."

(Давоми 4-бетда)

Ўткир ҲОШИМОВ, Ўзбекистон халқ ёзувчиси

УМР САВДОСИ

Хўришда ишдан келса, Пошша ҳўла айвон ўртасида чўқалаб олганча кўрпа қавиб ўтирибди. Энкайиб олгани учунини, муштдек гавдаси янаям кичрайиб қолганга ўхшайди. Хўришдаги онасига раҳми келди. Беchorа қийин. Бир йилдирки, Тўлқонжонни ўйлантириш ташвишида. Тўй қилиш осонми? Гоҳ уни еттишайди, гоҳ бини.

-Булди энди, ойи, чарчаб қоласиз, - деди Хўришда сумкасини айвон бурчагидан етлаб қўйиб. - Тўй эртага бошланаётгани йўқ-ку!

Пошша ҳўла бошини кўтарди. Оёқлари увишиб қолган экан, оғриқдан юзи буришиб тиззаларини уқалади.

-Кўнглим гап, болам, - деди тўсатдан.

Хўришда тўшунмади.

-Нима бўлди?

-Эрталаб борсам, дарвозаси тақа-тақ берк. Аввал оқшомдан ётиб олиб, кеч пешингача уқлайди, шекилли булар.

Хўришда қўлиб юбормаслик учун тескари қаради. Кампир тўшмағур-эй! Бундан қичди, хўроз қичқирмасдан қўла бўлишми?

Хўришда каллаи саҳарлаб...

Ю, айбни қўдаларга ағдараяпти. Нуқул юлдузи чап келяпти-да шулар билан!

-Қиз бола деган кўн ёйилганча ётмайди, ялпаеб! - Пошша ҳўла писанда қилди. - Дарвозасининг олди сўпурилмаган...

Пошша ҳўланинг одати шу. Саҳарлаб туриб олади. Хўришда эсини таниши билан унияям шўнга ўргатган. "Қиз болали уй жиғадек тахт бўлиши керак, уят бўлади", деб азонлаб ҳўли сўпурирарди.

-Келиннинг акаси ичаркан. Унияям эшитдим! - деди Пошша ҳўла ҳамон ўша тажарг оҳанда. - Отасиниям оғзи шалоқ, дейишяпти.

Онанининг кейинги даввоси Хўришдаги ёқмади. Ўзи-ку: "Уйла-насанми, йўқми?"

(Давоми 4-бетда)

ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ ТАЯНЧИ

Мустақил оилани юритиш учун рўзгор тебратишининг ўзига хос тамойилидан фойдаланилади. Агар у сал издан чикса ёки бузилса, оилада танглик вужудга келадди.

Шу маънода демократик ҳўқуқий давлатнинг белгиси бўлган конституция ҳам ўз маъқеини сақлай била олиши керак. Айни пайтда Ўзбекистон Республикаси Конституциясида бирон-бир механизм ишламай қолгани йўқ, аксинча амалдаги қўнунларни адолатли тўлдириб бормоқда.

Демократик руҳ билан сўғорилган қомусимизнинг ишлаб чиқилишида шахсан Юртбошимиз Ислам Каримовнинг бош-қош бўлганлиги, у кишининг нафақат иқтисод соҳасида, балки ҳўқуқ борасидаги ҳам белгиси бўлиб ўтган.

1990 йил 8 ДЕКАБР - КОНСТИТУЦИЯ КУНИ

Олий Кенгашининг биринчи сессиясида республикада Президент бошқарувида асос солинган бўлса, Конституция ишлаб чиқиш гоёиси ҳам шу ерда ўртага ташланган эди. Президент раҳнамолигидида 64 кишидан иборат Конституция комиссияси ўша йилнинг июнидан мазкур ҳўжжати тайёрлашга киришди. Унинг таркибидида ҳўжаликлар, қорхона, ташкилотлар раҳбарлари, етук мутахассислар, давлат ва жамоат арбоблари, шўнингдек, олимлар бор эди. Конституция қабул қилинганга қадар унинг уч варианты ишлаб чиқилиб, яхлит фикрни ифодаловчи ҳўлатга келгунча умумхалқ муҳокамасига қўйилмади. Унинг илк варианты 1991 йилнинг октябр-ноябр ойларида тайёр бўлган эди. Унда 158-модда бор эди. Кейинги вариантларда ортиқча моддалар масўулияти бир модда зиммасига юқлатилди.

Бу тарихий жараёни эслаб ўтишдан мўддоа нима? Мақсад дунё ҳамжамияти олдидида муқамал кўринишга эга демократик Қомус яратилганини яна бир бор таъкидлашдир.

(Давоми 2-бетда)

СЕН ЕРНИ БОҚМАСАНГ - ЕР СЕНИ БОҚМАЙДИ

Паст Дарғом туманидаги бог ва ўзумчиликка ихтисослашган Шарулла Қозимов номи ишрат ҳўжалиги кейинги йилларда юксалиш пиллаполярлардан дадил кўтарилмоқда. Бунинг боисини тадбиркор раҳбарликда, бозор муноса-

МЕҲРДАН ТУҒИЛГАН БАРАКА

батларининг сир-асрорларини яхши ўзлаштирилганликда, иқтисодий билимдонликда деяр изоҳлаб қўя қолса, шўнчаки нотўғал хўлосага келган бўлаимиз. Аслида ҳам бу ерда бир сир борга ўхшайди. У қандай синоат экан?

Норчучук Ҳасанова оила аъзолари билан 2000 йилда 1 гектар ўзумзорни 10 йил муҳлатга ижарага олишган эди.

(Давоми 3-бетда)

ДЕҲҚОН МАДАДКОРИ

Бухорода дув-дув гап. Нима эмишки, галаосийлик Истам Ҳайдаров йўқни йўндириб катта қорхона очган. Бу қорхона вилоятдаги қишлоқ ҳўжалик техникалари учун энг камбў саналган барча эҳтиёт қисмларни етказиб берапти.Қандай қилиб?

-Бунинг сирли жойи йўқ, - деди "ТТЗ Бухоротехмарказ" қорхонасининг раҳбари Истам Ҳайдаров "Туркистон-пресс" муҳбирига. - "Ўзқишлоқҳўжаликмашхўлдин" ҳўлдин компаниясига қарашли 17 та йирик завод билан шартномаларимиз бор.Мижоз пулини тўласа бас, у сўраган эҳтиёт қисм дарров берилади. Усталаримизнинг малакаси ҳам юқори даражада. Улар ҳўлдин тизимидида ишлаб чиқарилган барча техникаларга намунали сервис хизматини кўрсата олади.

Истам Ҳайдаров тезкорлик, аниқлик ва хизмат қафолати ҳақида сўз юритиб, бу тамойиллар қорхона бош мезон эканлигини таъкидлади.

-Бугун далада шўдгорлаш ишлари олиб борилмоқда, - дея сўзини давом эттирди у. - Шўдгор учун эса дала гўзапоядан тозаланмоғи керак. Бу ишни асосан ТТЗ тракторлари бажармоқда. Демак бу тракторларни бениқсон ишлаши, арзимеган эҳтиёт қисм туфайли тўхтаб қолмаслиги жуда муҳим. Тракторчининг эътиборсизлиги туфайли бирорта сий жойидан қичиб кетди ёки ёнилги найчасига нимадир тикилиб қолди дейлик.Шу оддий нуқсонни тракторчининг ўзи билмаса, ё тополмас, қўл қовуштириб ўтираредиди, мабодо сошлашга уринса ҳам қўш қўяман деб кўз қичариши мумкин. Бу бир жиҳат. Яна бир томони шундаки, бугун ҳўжалик раҳбарими, қорхона муҳандисими қайси далада, қандай малакага эга бўлган тракторчи ишлаяпти, буни билиши керак. Усталар гуруҳи шўнга қараб далаининг ўзида қайси техникага нима кераклигини дарров билиб олишди.

(Давоми 3-бетда)

БУНИ ХАЁТ ДЕЙДИЛАР...

ҚИЁМАТГА ҚОЛГАН ҚАРЗ

Ушанда Зафаржон Гулнора йўқлаб келганда бир яйраган бўлса, "тоға" деб муҳожаат этганида яна бир яйраганда.

Аёлдан қишлоқнинг мусоффо нафаси ўфуриб турар, торти-ниб-қимтиниб, кўзини ердан олмай гапирар, ҳаракатлари ким-нидир ҳафза қилиб қўйишдан қўрқандек беозор эди. Турмуш-дан омади юришмагач, "хай-ю, хай!" деб қишлоқдан чиқиб кетганини, ҳисобчиликка ўқиб диплом олганини эшитгач, Зафаржон Гулнорага бир хўрмати ўн бўлди. Баъзан аёлига "Сен қозон-товоққа ўраллашиб қолиб кетдинг, Гулнорани қара" деб дашном берадиган ҳам бўлди.

Булар энди бир йил олдинги хотиралар бўлиб қолди. Бироз муддат ўтгач, аёл телефон қилди-да, нозли бир овоз билан "Сизга гапим бор эди" деди. Борди, гаплашдилар. Укаси уй олаётган экан, шунга озгина етмай қолибди. Аёл шунчалар илтижоли сузладики, Зафар қара-хавола қилиб бўлса ҳам пулни тўғрилаб берди. "Уч ойда тақинчоқларимни сотиб бўлса ҳам қайтараман, раҳмат, тоғажон", деди аёл кўзига ёш олиб.

Орадан уч ой эмас, олти ой ўтди. Ҳеч бир дарак бўлмади. "Қарзинг уч марта сўраш қара" деганларидек, Зафаржон Гулноранинг ишончасига борди. Ростини, уни танимай қолди. Бир пайтлар иккита қилиб ўриб юрадиган сочларини қирқтириб, шаҳарча турмаклабди. Балан пошнали туфли, шим қийиб олибди. Қишлоқдошлик ҳурмати, буларга эътибор бермади, ҳиҳолат бўлмасин, деб пулни ҳам эслатмади. Фақат, "Йўлим шу томонга тушган эди, бир хабарлашай, дедим. Қийналмайсизми?" дея олди. Ҳолос. Аёл шаҳарда анча ўзини тутиб олган, унча-бунча эркак билан гап олиб-гап берадиган даражага етган, бунинг устига ҳаётдан мамнундек бепарво хайрлашди. Зафарни ўйлов босди: "Бу пинагини бузмайди, қарз олганларга нима дейман?"

Кейинги сафар андишани ҳам унутиб, пулни эслатди. Гулноранинг қошлари чиғирилиб, "Аёлдан пул сўрашга уялмайсизми?" дегандек, сўмқасидан қорғога ўралган бир нарсача чиқариб берди. Зафар жуда ҳиҳолат чекди, одамгарчилик қилганига пушаймон бўлди. "Энди бу ишни такрорламайман", деб олт ичди. Бирок қорғоздаги матоҳ у берган пулнинг тўртдан бири ҳам эмас эди.

Анча вақт ҳам юрди. Ниҳоят, "Ўзимнинг пулимга ўзим ҳиҳолат бўламанми?" деб, телефон қилди. Ҳали мурдаога ҳам ўтмаёк, нариги томондан ғазобли овоз эшитилди:

"Нега ҳадеб мени безовта қилаверасиз, тинч қўясизми, йўқми? Ё хотинингизга айтиб берайми?" - деб трубкани шартта қўйди.

Зафарнинг кўз олди тиниб, қишлоқ манзаралари чаплашиб кетди. У нима бўлаётганини тушунаётгандек эди.

Нурмат БҲРИЕВ,
Зармитан.

СУВРАТИ ЖОНОН, СИЙРАТИ...

Тошкент-Урганч йўналиши бўйича йўлга чоғланаётган "Мерседес"га чиққан 30-35 ёшлардаги, бўйи-бас-ти келишган, кийими ўзига ярашиб турган аёл эрталабларда тасвирланган париларга ўхшаб кетарди.

Автобусдаги жуфт кўзаларнинг бари беихтиёр унга қадалди. Кимдир ҳавас билан, кимдир...

Ўзини Зулхумор деб таништирган бу жувон ҳақиқатан ҳам гузаллар гузал эди.

...Хайдовчиларнинг яқин таниши бўлганлиги сабаб, ҳеч кимга берилмай турган, иккинчи қатордан менинг ёнимдаги ўриндан жой олди. Йўл ўзюк, одам зерикади - ким биландир гаплашгиси келади. Сўхбатимиз бошланди. У ўзини қишлоқдан эканини, ўрта мактабини тугатган кўни туман марказида яшовчи ошноларининг углига узатилгани, 5 нафар фарзанди борлигини, ҳатто қайнона-қайноласи ҳақида ҳам оғиздан бол томиб сўзларди. Сўхбатга орқада ўтирган аёллар қўйилдилар. Энди у эри - Ботирнинг катта автокорхонада механик бўлиб ишлаши, болаларига муносабати, ўзларининг шахсий автобуслари борлиги, фойда-зараргача гапирди. Ён томондаги аёллар ҳам бу "сўхбати жонон"дан қуруқ қолишмади. Ҳатто борди-келди қилиш мақсадида манзилларигача олишди.

...Автобус воҳага қираверишдаги бекатларнинг бирида тўхтагач, хайдовчилар Зулхуморга Ботир кутиб чиқганини айтишди. Унинг юзлари эрини қўрғач, янада ёршиди, фаҳрга тўлди. У аёллар билан хайрлашиб, Ботир миниб келган "Нексия"да жўнаб кетди.

Зулхумор ҳақида ҳақиқий гаплар шундан сўнг бошланди.

Ботир ҳам яхши кўради-да бунинг, 6 соатдан буён шу ерда кутаятган экан, - деди халиги шеригига маъноли қараб.

Кутса куттудек сулув жувон экан, - ўзича сўзлаб қўйди кексакор киши.

Сулувлиги қурсин, 4 фарзанди билан эридан ажраб, шунга иккинчи хотин бўлиб ўтирибди. Ботирнинг ўшанда ҳаловат қочган. Гулдек хотини, 3 нафар фарзанди қон қакшади, - гапга аралашди Зулхумор билан бирга оёқлаштиб, кўпроқ ҳамсўхбат бўлиб келаётган аёллардан бири.

Тўрт эмас, уч дегин. Ахир тўртинчиси Ботирдан экан, - илҳамиди хайдовчи.

Хайдовчиларнинг гапларидан сўнг қўллар ёқаларини туттишди. Олтиш ёшлардан ошган, Зулхумор билан қуёқ сўхбатлашиб келаётган аёл эса ён дафтарини олди-да, бир варақини йиртиб ташқарига улоқтирди. Бу Зулхуморнинг манзили ёзилган қорғоз эди.

Холмурод ҚҲРБОНОВ

РАЯ ХОЛАНИНГ ИҚРОРИ

"Дом"да Любов Максимовна деган қўшинимиз бўларди. Муаллимликдан нафақага чиққан. Болаларимнинг кенжасига долийк ҳам қилган.

Эри ўлгач, Россияга қариндошлари хузурига қўчиб кетганига ҳам йилдан ошди. Роза хола ҳам қазо қилди. Фаёла Бошқир-дистонга, Фавзия опа эса Барнаулга қайтди. Люба хола, Рая холалар аяшапти. Уларнинг инюклигини қўл қузатганман. Кун бўйи гаплари тугамасди. Менга ёқадиган томони, уларнинг барчаси ўзбек тилида бемалол гаплашиша оларди. Мен ҳам вақт ажратардим улар билан гаплашишга. Дардлари кўп эди, ҳасратлари ҳам. Шўқорналари нон сероблиги, юрт тинчилиги ҳақида бўларди. Шу ёқарди менга ҳам. Кампирларнинг инюклигига қўйил қолганларим. Гўё бир тану бир жондек яқин эдилар. Бозорга, нонга, магазинга бира-бирига бориб келишардилар. Сийраклашиш бошлангачи билан қолганига қайгу йўлдош бўла бошладим.

Рая Мусина татар миллатига мансуб. У қаттиқ безовталана-япти шу кунларда. Дугонаси Люба хола ҳам қўчиб кетиш тадоригини кўраётган эмиш. "Елгиз қоламан чоғи", - дейди у. Ҳали, армон, соғинч туман унинг сўзидан. Рая холанинг яна бир иқрори дилимни кўтарди. "Умрининг гулини гул дийерда ўтказ-дим", дейди сўнг у менга мамнун кайфиятда.

Д.ЖАББОРОВ

БОЗОРДА НАРХ-НАВО ҚАНДАЙ?

Шахарлар	Картошка	Сабази	Пилёз	Бодиринг	Помидор	Гуруч	Мол Гўшти	Қўй Гўшти	Сут литр	Тухум дсна
Тошкент	165	88	90	800	350	550	1650	1850	80	93
Андижон	150	40	75	550	500	450	1300	1600	80	78
Наманган	160	22	55	900	250	425	1300	1800	90	70
Фарғона	150	35	40	800	400	400	1400	1800	100	70
Самарқанд	130	45	45	475	250	485	1400	1650	150	55
Жиззах	148	65	48	525	425	485	1400	1650	100	83
Гулистон	128	38	43	525	175	388	1550	1750	125	80
Термиз	150	120	50	150	50	400	1200	1500	100	50
Қарши	140	40	50	450	450	450	1300	1600	100	75
Бухоро	170	40	58	200	475	1300	1200	1200	105	80
Навоий	150	45	35	425	575	1200	1300	1300	150	90
Урганч	155	38	55	375	575	400	1150	1450	90	70
Нукус	175	38	75	550	950	550	1200	1200	175	85

Ушбу маълумотнома Европа Кенгашининг ТАСИС Программаси доирасида қишлоқ хўжалик маркетинг информация системаси ва экспериментал қишлоқ хўжалик ўлғурчи бозори проекти томонидан республика вилоятларидаги тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда тайёрланган.

(Боши 1-бетда)

Ўзбекистон Республикаси XII қаҳирки Олий Кенгашининг XI сессиясида мод-дама-модда овоз бериш йўли билан қабул қилинган мустақил давлатимиз Конституцияси ўтган фурсат ичида юр-тимизнинг ўзи танлаган йўлидан дадил одимлашига ҳизмат қилди.

Хусусан, иқтисоднинг сиёсатдан ус-тунлиги тамойили мамлакатимизда ху-сусий тадбиркорлар, ишбилармон ва мулкдорлар синфининг оши-шига, кичик ва ўрта бизнес-нинг ўсишига, рақобатбар-дош махсулотлар ишлаб чи-қарувчи қўшма корхоналар очилишига, экспорт ва им-порт салоҳиятининг янги босқичга чиқишига, давлатга қарашли бўлган муассаса, бирлашмаларнинг хусусий-лаштирилишига имкон берди. Қолавер-са, бозор муносабатларининг эркин тус олиши ҳам конституциямизда муста-қамлаб қўйилди.

Конституциямиз асосида ўтган давр мобайнида бир қанча демократик та-мойиллар билан суғорилган, жамиятда фақат адолат барқарорлигини таъмин этувчи қонунлар қабул қилинди. Ва уларнинг ижроси амалда ўз тасдиғини топиб бермоқда. Сўзимиз иботи учун сўнги қабул қилинган қонунлардан бири "Прокуратура тўғрисида"ги қонун-ни олиб қарайлик.

Олий Махлосининг олтинчи сессияси-да қўрилган масалалар суд-ҳуқуқ соҳа-сида янги ислохотларни бошлаб юбор-ди. Жиноий жазоларнинг либераллаш-тирилиши билан боғлиқ ушбу ислохот Жиноят-процессуал кодекслари ва

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги ко-дексларга ўзгариш ҳама қўшимча-лар киритишга олиб келди. Унга қўра жиноят кодексидagi 87 жиноят таркиби бўйича санкциялар энгиллаштирилган бўлса, шундан 12 таси қамок ёки озод-ликдан маҳрум қилиш тартибдаги жазо чоралари олиб ташланди. Уларнинг ўрнига жарима ёки ахлоқ тузатиш иш-лари тартибидagi жазолардан фойдала-нишга имконият берди.

ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ ТАЯНЧИ

Фуқаролик жамиятига асосланган ҳуқуқий давлат қуришда фуқаролар ман-фаати олд ўринда тураркан шунга қўра, ҳусуий мулкни ҳимоя қилишга ҳам эътибор қаратилиб, иқтимоий ҳавфи унча катта бўлмаган жиноятларнинг жазо чоралари ҳам эркин тус олди. Бу ҳам конституциямизнинг 36-моддасига асосан ҳусуий мулк бошқа мулк шакл-лари қатори даҳисиз ва давлат ҳимояси-дадир, деб белгилаб қўйилгани самара-сидир.

Шунингдек, мавжуд қонунчиликдаги саккиз жиноят таркибидagi ўрт жазоси янги тахрирдаги қонунда турт жиноят таркибда қолдирилди. Улар агрессия, геноцид, терроризм ҳамда оғирлашти-рилган ҳолда одам ўлдириш каби жино-ятларга тегишлидир. Халқимизнинг аёл-ларга ва ёши улуг қимсаларга меҳр-

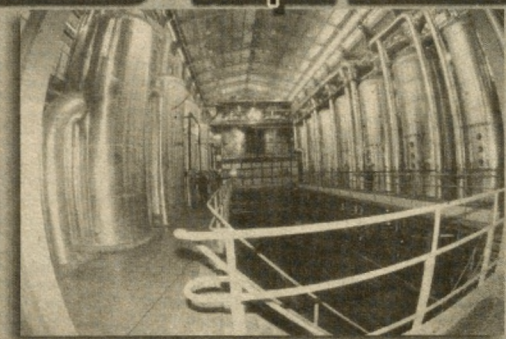
оқибати, ғамхўрлиги сир эмас. Бу мил-лиий ҳам қонун ҳужжатларида ўз акси-ни топти. Айнан озодликдан маҳрум этиш жазоси илгари фақат аёллар ва воёга етмаганларга нисбатан эркин-лаштирилган бўлса, бу гал ёши олтиш-тадан ошган эркаклар ҳам назардан четда қолмади.

Янги қонунчиликдаги яна бир аҳам-иятли нарсаси, бу унчалик иқтимоий ҳавфи бўлмаган жиноятларни томонларнинг розилиги билан ярашув тўғрисидаги ишлар орқали белгиландир. Бу институт жиноят-процессуал кодек-сида биринчи марта ўз акси-ни топти. Бундан манфаат нима? Мурдао шундан ибор-ратки, юртимиздаги одил судловнинг шахс эркинлик-лари ва ҳуқуқларига ён бо-сиши, бундан ташқари, узок муддатли судловнинг молиявий харажатларини кескин қамайтириш, ўзаро томонлар-нинг муносабатлари яхшилик томонига ўзгариши билан изоҳланади.

Хуллас, демократик жамият қуришга киришган эканмиз, бунда республикадаги иқтимоий-сиёсат ҳаёт негизи бир асосга - энг одил қўрунишдаги пойдеворга қурилган бўлиши керак. Ушбу пойдевор Консти-туциямиз эканлигини ҳисобга олсак, ўтган тўққиз йил бу қомусимизнинг ҳар қандай силсилага дод беришини исботлаб берди. Бунга қабул қилина-ётган қонунларнинг ҳаққонини ва де-мократик тусда эканлигини ҳам яққол кўрса бўлади.

Соҳибжон ҚАҲҲОРОВ,
ҳуқуқшунос.

ШАКАР ҲЗЛУКСИЗ ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАДИ

Ҳазорасп туманидаги "Хоразм шакар" давлат корхо-наси республикаимизнинг кенжа корхоналаридан бири ҳисобланади. Корхона йилига 400 минг тонна қанд лавлагини қайта ишлаш қувватига эга. Бу ерда махсу-лот ишлаб чиқаришни қўлайтириш учун "Америка-Ўзбекистон" қўшма корхонаси ташкил этилди ва хом шакардан шакар тайёрлаш йўлга қўйилди.

Ҳозирги кунда "Хоразм шакар" давлат корхонасида умумий 2000 дан зиёд ишчи ва хизматчилар халқимиз дастурхонини янада тўкин қилиш мақсадида астойдил меҳнат қиломоқдалар. Корхона махсулотидан республикаимиз аҳолиси мамнун.

СУРАТЛАРДА: 1. Қадоклаш цехи ишчиси Мақсуд Султонов. 2. Шарбат тозалаш цехининг кўруниши. 3. Тайёр махсулотлар. Р.ЖУМАНИЕЗОВ (ЎЗА) олган суратлар.

ҚАНДАЙ ТОТЛИ СЎЗ БУ!

Она бешиқдаги жигаргўшасига бор меҳрини тўтиб, уни кўз қора-чигидай асраркан, дунёдаги жами эзуғилик тилайди.

Ҳеч қачон қон тўкиш у ёқда турсин, ҳатто ўзгаларнинг дилини ҳам оғрит-майдиган қобил инсон бўлсин, юрт тинчилиги, эл омонлигига хизмат қилсин дейди.

Мен ҳам шундай тилаклари ушалаёт-ган бахтиёр онаман. Ўғлим Қодиржон бугунги кунда мамлакатимиз сарҳадида тинч кўрғонимизни қўриқлаб турибди. Ўзининг йигитлик бурчини мардона адо этапти.

Ўғлим каби тинчлигимиз қўриқчилари бўлган минглаб йигитларнинг мендек оналари қуну тун Яратгандан омонлик сўраймиз. Айниқса, ён қўшинимиз Афғо-

нистонда нотинчлик ҳукм сураётган, терроризм деган офат бало-қазодай дунёда неча-неча инсонларни қон қакшатган бир пайтда азбарой болалар-симиз икболи, фаровон ҳаёти учун фа-қат ва фақат тинчлик бўлсин, деймиз.

ДИЛ ИЗҲОРИ

Ҳар гал телевизордан муҳтарам Юртбошимизнинг тинчлик ва унинг қадри ҳақида чин дилдан куйиниб сўзлаётганини кўрсам, ич-ичимдан пешонамизга шундай Юртбоши би-тилганига шўқорналар айтаман. Ён-атрофга эътибор бериб, юрт тинчилиги учун қилинаётган ишларни кўриб қувонаман.

Яқинда Президентимизнинг ҳозирги

мураккаб вазиятда минтақамизда тинч-лиқни қарор топтиришга бағишланган фирқа-қарашлари, мулоҳаза-муносабат-лари жамланган янги "Тинчлик учун ку-рашмоқ керак" асарини ўқидим.

Ўқиб чиқиб, фикрларим янада тиник-лашди. Атрофимиздаги воқеалар мо-ҳиятини англаб етдим. Мухими, асар вужудимда ҳушёрлиқни ўйғотди. Аскар ўғлонларимиз елкасидagi масъулият-нинг қанчалик оғир ва айнаи дамба ша-рафли эканлигига яна бир қарра амин бўлдим. Лекин фақат бу ўғлонларимиз эмас, балки Юртбошимиз таъкидлаган-ларидек, ҳар биримиз тинчлик учун масъулигимизни унутмайлик.

Улфатой МАМАДИЯРОВА,
Наманган вилояти,
Чўст тумани.

ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШ - АСОСИЙ ВАЗИФА

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий исло-хотларни чуқурлаштириш бўйича респу-блика комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди.

Уни республика Бош вазирининг ўринбосари, комиссия раиси Т.Холтеев бошқарди. Комиссия мажлисида Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги хузуридаги Ўрмон хўжалиги бош бош-қармаси тизимидаги хўжалиқларда иқтисодий исло-хотларнинг бориши муҳокама этилди. Қайд этилдики, Бош бошқарманинг Вазирлар Маҳма-си томонидан тасдиқланган Низомига қўра ўрмон хўжалигида ер фондини ҳар томонлама қангайти-риш ва ундан оқилона фойдаланиш, ўрмон фондини, ҳайвонот ва ўсимлик дунёсини дав-лат томонидан ҳисобга олиб бориш, ўрмон хўжалигига фан ютуқлари ва илгор тажрибаларни жорий этиш борасида бир муна ишлар қилинган.

Лекин шу билан бирга Бош бошқарма фаоли-яда айрим қамчилик ва нуқсонларга ҳам йўл қўйилган. Жумладан, тизимдаги хўжалиқларда бюджет маблағларидан мақсадли фойдаланиш талаб даражасида эмас.

Жорий йилнинг 10 ойи мобайнида 9964 куб метр ишбон ёғоч тайёрлаш режалаштирилгани ҳолда амалда 7189,3 куб метр ёғоч тайёрланган.

Тизимда белгиланган топшириқларнинг бажа-рилиши устидан иқро интизомининг сустиги оқибатида 2001 йилда 30 млн. туп қўчат етказиб бериш топшириги 1 млн. туп (3,3%)га, 40,5 минг гектар янги ўрмонзор барпо этиш топшириги эса 14,7 минг гектар (36%)га бажарилган, ҳолос.

Сурхондарё ва Қашқадарё вилоят бошқарма раҳбарларининг лоқайдлиги натижасида ушбу бошқармалар ва уларнинг тасарруфидagi хўжа-лиқларнинг Низомлари Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 30 мартадаги қарори асосида қайта иш-лаб чиқилиб, давлат рўйхатидан ўтказилмаган.

Сурхондарё вилояти Шўрчи тумани Боботое ўрмон хўжалиги фаолияти таҳлил этилганда хўжа-лиқнинг 77194 гектар ерига эгаллик қилиш ҳуқуқини берувчи давлат акти шу бугунгача олин-маганлиги маълум бўлди.

Тизим хўжалиқларининг қўпчилигида ички ва ташқи шартномалар тузилишида қўпол ҳаёт ва

РАҲБАРЛИК ЮКИНИНГ ЗАЛВОРИ

Маълумотларнинг тас-диқлашича, бугунги кунга келиб Жиззах вилоятида 190 тага яқин қишлоқ хўжалик корхоналари фа-олият кўрсатмоқда.

Мазкур корхоналарнинг раҳбарлари давлатимиз раҳ-бари Фармонлари, республи-ка ҳукумати қарорларининг бажарилиши учун қамарбас-талиқ қилиб келишяпти. Ҳўш, натижалар қандай?

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш республика комиссиясининг раиси Т.Холтеев бошчилигида Жиззахда ўтган қўша йиғилиш-да ана шу саволга жавоб излан-ди.

Таъкидлаб ўтилдики, қишлоқ хўжалиги масалаларига оид му-ҳим ҳужжатларнинг имзола-нганлиги шу соҳа ходимлари ол-дида турган муаммолар ва ва-зибаларни ижобий ҳал этишда муҳим омилдир. Бинобарин, бу борада вилоятда сўнгги йилларда му-айян ишлар амалга оширилган.

Айни пайтда вилоятда 106 та ширкат хўжалиги, 4,8 мингга фермер, 56 мингга деҳқон-хўжа-ликлари фаолият кўрсатмоқда. Давр талабидан келиб чиқи-либ, ҳисобот даврида санация жараёнини тугатган 24 та қиш-лоқ хўжалик корхоналари шир-кат хўжалиқларига айлантирил-ди. Эндиликда барча ширкат хўжалиқларининг аъзоларига гу-воҳномалар ёзиб берилди. Ҳар бир аъзонинг мулкый пай улуши ер улуши билан биргаликда 792,7 минг сўмини ташкил этди.

Ўтган вақт мобайнида туман-ларда мулкый пай асосида таш-кил қилинган ширкат хўжалиқ-ларининг афзалликлари, асо-сий иш юритиш тамойиллари тўғрисида доимий тушунтириш ишлари олиб берилди.

Саъй-ҳаракатлар ўзининг на-тижасини берапти. 2000 йилни вилоятдаги 19 та ширкат хўжали-ги фойда билан яқунлади, даро-маднинг 35,3 миллион сўми ди-виденд тўлаш учун ажратилди.

Вилоятда бир вақтинч ўзида оилавий пуарат асосида иш олиб боришга алоҳида эътибор берилмоқда. Қишлоқ хўжалик корхоналари ички хўжалик шартномалари мониторингини амалиётга жорий этиш бўйича тузилган ҳудудий комиссиялари томонидан 2001 йил ҳисолини етиштириш бўйича пахтакор-лар, галлакорлар ва сабзавот-корлар билан ички хўжалик шартномалари тузилиб, рўйхат-дан ўтказилди.

Тайёрлов ташкилотлари би-лан қишлоқ хўжалиги корхона-лари ўртасида тузилган кон-трактация шартномаларининг бажарилиши борасида ҳам қис-ман узилишлар учраб турибди. Шубҳасиз, раҳбарлиқнинг юки залворли бўлади. Негаки, унга деҳқонлар ишонч билан боқиб турибди, уни ўзининг ғамхўри, мададқори, энг бири-чи маслаҳатчиси деб билапти. Демак, бугун бу ишончни ҳис этган, одамлар ҳақида йўлаган, иқтисодиётнинг аҳамиятини ту-шуниб етган раҳбаргина эл ар-доғида бўлиши мумкин.

Тадбирда келгусидаги вази-фалар қўламини ҳам аниқлаб олин-ди. Йиғилишда вилоят ҳокими У.Яманқулов иштирок этди.

(Боши 1-бетда)

Пудрат усулининг афзаллигини қарангки, онахон ўғиллари Алижон ва Валижонлар билан умум бокада бесама айланиб юришдан қўтилиб, ўзларининг борада бўлоқлари қўзини очтиди. Улар меҳнати куну тун дала айланиш билан эмас, йил якунидаги натижа билан баҳоланадиган бўлди. Янгица иш тартибининг қондаси оддий ва тушунарли эди: марҳамат, зиммдаги режани уудалану ортиқча ҳосилни ўз эҳтиёжиниғизга иштатверинг. Хоҳланг ҳўжаликка келишлган баҳода сотинг, хоҳланг заводга элтинг, истасангиз бозорга олиб чиқинг.

Ахир бундай эркинликка эришиш ишчиларнинг асрий ораси эмасми? Ушланган орузлар богонининг боғига бўлган муносабатини бутунлай ўзгартирмайдими, оила маффаатдорлигини оширмайдими ва охир оқибат турмушга фазз киритмайдими?

—Аслида шундай бўлмаяпти, — дейди Норчўк-уч оча ички бир қонилиш ва мануният билан. Икки йилдан буйи белгиланган 12 тонна ўрнига 34-35 тоннадан ошириб юқори навли узум соттапмиз. Ушалаётган оруз-хавасларимиз, мазмунли тўйларимиз ҳалол меҳнат ортидан бўлмоқда. Мен ушумликда йилгирма йиллик тажрибага эгаман. Илгари номингагина ишлаб келганлигимизни, узумзорлар эгасизликдан қамишлар исканжасида қўлиб келганлигини, ҳосилнинг тайини бўлмаганлигини мулкка нисбатан маҳвум эғалик тушунчаси билан изоҳласак тўғри бўлади. Бугун эса тамомаи бошқача. Богимиздаги 1500 туп нихолнинг ҳар биттиси қадрили, улар билан алоҳида-алоҳида тиллашамиз. Туплар атрофини

трактор ҳайдовига қўшимча таразда юмшатамиз, маҳаллий ўғит — гўнг, компост қилиб димланган чириндилар, бегона тупроқ билан тўйинтирамиз. Шарбатли яёб суви оқизишда, вақтида бутаб, хомтоқ қилишда, турли касалликлар ва бегона ўтга қарши курашишда, маъданлий ўғитлардан фойдаланишда илмий ҳулосаларга таянамиз. Марказлашган буйруқбозликка барҳам берил-

қолдиришдан иборатдир. Ернинг қувватини, тупроқ унумдорлигини, нихоллар икмонини ана шу ҳосилни таъминлайдиган даражага етказганмиз. 40 шингил эса чегара эмас, уни яқин йилларда 50-60 тага етказамиз. Узум қаримайди. Богимизда 107 ёшдаги винобоп узумлар ҳам бор. Гап уни ёшартриб боришда...

Норчўк опа ер ҳақида ҳудди меҳрибон оналари ҳақида гапирарётгандек меҳр ила сўзлайди. Мен эса қўрида айтишга оғизлик қилганим, ҳўжалик ривожига асос бўлаётган ўша сирни — энг муҳими асосни англагандек бўлман. Бу олтин қўли богонларнинг она ерга бўлган бекиёс меҳри, меҳнатга нисбатан шакланган янгица муносабатлари эди, шўбасиз. Икром Зиёев, Қўйсин Тўнгунова, Зулайхо Қўрбонова, Дилором Эшонқўлова сингари қўпал миришкор богонлар билан гурунғимизда ҳам, 396 гектар ерни 10 йил муҳлатга ўз ихтиёрига олган 396 нафар оилавий пудратчи, 510 гектар бог ва узумзорни ижарага олган 510 ширкатчи эришяётган натижалар билан танишганимизда ҳам келган ҳулосамизнинг нақадар асосли эканига амин бўлдим.

Дарҳақиқат, туғилганимизда бизни онамиздан-да аввал ер ўз қўчига олади. Бизни ер боқади, қийинтиради, камолга етказди. Шу боисдан уни она замин деймиз. Демак, она ерга таъзим қилиш, уни эъзозлаш биз учун ҳам қарз, ҳам фарздир. Тупроқ билан тиллашшда ҳикмат қўн эканлигини Норчўк оналарга ўхшаш ерга меҳр қўйганлар даврасида бўлсангиз самимий ва жуда чуқур ҳис қиласиз.

Ўтман ҚўРБОНОВ,

“Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

га айлантириш яхши самараларни берад экан, деган ҳулосага келиш мумкин. Агар жоиз бўлса фермерларга ер бериш ширкат ҳўжаликлари умумий йнғилишларига қўйиш билан эмас, балки қишлоқ ва фўқаролар йнғинлари муҳокамасига қўйилиб, танлов асосида фермер ҳўжаликлари ташкил қилинса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

—Биз “Янги ҳаёт” ҳўжалигини фермерлар уюшмасига айлантириб хато қилмадик, — дейди туман ҳокимининг ўринбосари Зоиржон Мирсаидов. — Фермерлар бу усулнинг нақадар истикболли эканлигини ўзларининг самарали меҳнатлари билан чин маънода оқладилар. Биз яна ўзини иқтисодий ўнглай олмай инкирозга учраётган ширкат ҳўжаликларини ҳам ана шундай фермерлар уюшмаларига айлантириш режаларини ўйлаб турибмиз. Чунки, иқтисодий ислохотларни амалга ошириш шуни тақозо қилиб турибди.

Йўлдош ИСОҚЖОНОВ

ЎЗБЕКИСТОН МАХСУЛОТЛАРИ НАМОЙИШ ЭТИЛДИ

“Ўзмева-сабзавот-узумсаноат-холдинг” компаниясида ҳар йили қишлоқ ҳўжалик махсулотлари кўргазмасини ўтказиш аъяна тусини олган.

Ўтган ҳафтада ўз нихоясига етган “Махсулот-2002” кўргазмасида намоийиш этилган махсулотлар ушбу тармоқда ҳам сўнгги вақтда катта ўзгаришлар бўлаётганлигидан дарак беради.

Ўзбек заминидега етиштирилётган ноз-неъматлари жа-

ЖАРАЁН

ҳон бозорига олиб чиқиш мақсадида юртимизда ҳар йили ўтказилаётган ушбу кўргазма яқин келажакда Ўзбекистон ва чет давлатлар ўртасидаги савдо, маданий-маърифий алоқаларнинг ривожланишига муносиб ҳисса қўиши табиийдир.

Кўргазма павильонларидан 14 турдаги мева-сабзавот консервалари ҳамда бошқа қишлоқ ҳўжалик махсулотлари ўрин олганди. Улар орасида вино, қоньяк, ликерларни ҳам учратиш мумкин эди. Маълумки, ҳозирги вақтда “Ўзмева-сабзавотузумсаноат-холдинг” компанияси таркибидега 43 та вино ишлаб чиқарадиган заводлар ҳамда 14 та хориқлик ишбилармонлар билан биргаликда ташкил этилган қўшма қорхоналар фаолият кўрсатмоқда. Буни мамлакат экспорт салоҳиятидега мева-сабзавот, консерваларига бўлган талабнинг ошиб бораётганлигидан ҳам билиб олас бўлади.

Тўрт кун давом этган кўргазмада узоқ-яқиндан келган меҳмонлар юртимизда ишлаб чиқарилган махсулотларни томоша қилишга улғурдилар. Бундан ташқари 2002 йил учун савдо битимлари ҳам тузилди. Унга кўра 130 миллиард 900 миллион сўмлик турли шартнома пакетлари ҳам имзоланди. Яқин кунларда компания шерикларига ўз махсулотларини етказиб беришни режалаштиришган.

Дарҳақиқат, сўнгги йилларда “Ўзмева-сабзавотузумсаноат-холдинг” компаниясида амалга оширилган ижобий ўзгаришлар ҳам юқоридаги фикримизга исбот бўла олади. Жумладан, бу йилги кўргазма махсулотларга буюртма берганларнинг сони кўпайганлиги, самарали ва ҳар томонлама фойдали келишувларга бой бўлганлиги билан аҳамиятлидир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 ноябрда “Виноарқ махсулотларининг улғуржи ва чакана нархларини тартибга солиш тўғрисида”ги қарори эълон қилинган эди. Маъжур қарорда вино ва арқ махсулотларини ноқонуний сотишнинг оқибатлари ҳамда бу махсулотларни фақатгина “Шаробсавдо” базаси орқали истеъмолга чиқариш аниқ белгилаб берилган эди. Компанияда ушбу қарорни баҳариш борасида бир талай ишлар амалга оширилди.

Компания янги мавсумни ҳам улкан режалар билан бошлашига ишончимиз комил.

У. ЖУМАЕВ,
“Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

ЕТТИ ИКЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

АСИРГА ОЛИНАДИЛАР ЁКИ...

АҚШ ҳаво кучлари Толиблар ихтиёрида турган Қандахорга қашатқич зарбалар бермоқда.

Қўшма Штатлар мудофаа вазири Дональд Рамсфелднинг айтишича, агарда толиблар ўз хоҳишлари билан таслим бўлмасалар, у ҳолда уларнинг барчаси йўқ қилинади. Ҳозирда эса шаҳарнинг жанубий-шарқий қисмида мингдан ортқ америкалик аскарлар патрул хизматини ўтамоқдалар. Шунингдек, Шимолӣ Иттифоқ қўшинлари ҳам шаҳарни ишғол этиш учун курашаётган бўлиб, айнаи вақтда пуштун гуруҳлари Қандахор аэропорти яқинида турибдилар, дея хабар беради “Новости” ахборот маҳмаси.

АРОФАТГА ТАЛАБ ҚЎЙИЛМОҚДА

Исроил ҳукумати Ёсир Арофатга Хайфа ҳамда Қуддусда амалга оширилган қотилликларга алоқадор шахсларни топиб бериш талабини қўйди.

Акс ҳолда бу ишга Исроил қўшинлари жалб этиладилар. Чунки, ўша фожеалар туфайли камиде 26 нафар киши ҳалок бўлиб, юзлаб одамлар жабр кўрганлар. Шунингдек, бу ҳусусдаги талабни АҚШ ҳам Фаластин раҳбарияти зиммасига юкламоқда.

Мухторият эса фақуллода ҳолат эълон қилинишини маълум этиб, Ҳазо минтақасида оммавий хибсга олишни бошлади. Ҳозирда қўлга олинганлар орасида ХАМАСнинг сиёсий етакчилари Исмоил Хания ва Исмоил Абу Шанаблар ҳам бор.

ПРОКУРОР ЎРИНБОСАРИ ЎЛДИРИЛДИ

Чечен жангарилари Шимолӣ Кавказдаги Бирлашган қўшинлар гуруҳи ҳарбий прокурори ўринбосарини ўлдирилди.

Маълумотларга қараганда, Аргун шаҳрида ҳаракатланаётган прокурор ўринбосари подполковник Роман Григорян машинаси пистирмадаги пулемёт ҳужумига дуч келган. Натижада эса подполковник воқеа жойида ҳалок бўлиб, унинг ҳайдовчиси оғир аҳволда Хонқаладаги ҳарбий госпиталга етказилган. Ҳозирда жиноий қидирув ишлари олиб борилмоқда.

Шунингдек, Хаттобнинг жазоирлик ўринбосари Абу-Сайёфнинг ўлими ҳақида тарқалган хабар асоссиз эканлиги маълум бўлди. РТРнинг хабарига кўра, Курчалоев туманида олиб берилган махсус операция туфайли Абу-Сайёф жиддий араланган бўлса-да, лекин тирик.

“ИЛ-76”НИНГ ҲАЛОКАТИ

“Интерфакс” агентлигининг хабарига кўра, Хабаровск ўлкасида Россия чегара хизматида қарашли “Ил-76” транспорт самолёти ҳалокатга учради.

Маълум бўлишича, бортида 18 киши ҳамда 36 тонна юки бўлган лайнерда юз берган ёнгин туфайли, у фақуллода қўнишга мажбур бўлган. Россия Фавқуллода ҳолатлар вазирлиги вакили Валерий Сухоруконинг айтишича, бортида жойлашган барча кишилар ҳалок бўлганлар. Ҳозирда мутахассислар самолёт қолдиқларини топиб, фожеа сабабларини ўрганоқдалар.

МАРҲУМНИНГ СЎНГГИ ХОҲИШИ

“Битлз” гуруҳининг 59 ёшли гитарачиси Жорж Харрисон қариндошлари, унинг жасад қолдиқларини ҳинд дарёларидан бирига оқизишмоқчи.

Боиси, бу нарс марҳумнинг сўнгги хоҳиши эди. XX аср рок мусиқасининг ёрқин юлдузларидан бири Харрисон сўнгги пайтда янги лубом яратиш устида ишлаётган, хатто 25 та композициясини тайёрлаб қўйганди, дейилади “Рейтер” агентлиги хабариде.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида
А. КАМОЛОВ тайёрлади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 4 декабрдан бошлаб ҳисоб ва боҳжона тўловлари учун хориқий валюталарнинг сўмга нисбатан қўйлағи қиймати белгиледи: /

1 Австралия доллари	356,49	1 Австрия шиллинги	44,49
1 Англия фунт стерлинги	973,17	10 Бельгия франки	151,75
1 Голландия гульдени	277,79	10 Греция драхмаси	17,98
1 Дания кронаси	82,29	1 БАА дирхами	186,21
1 АҚШ доллари	683,84	1 Миср фунти	160,34
1 Испания песети	36,79	100 Италия лираси	31,62
1 Канада доллари	434,46	1 Хитой юани	82,62
10 Люксембург франки	151,75	1 Малайзия ринггити	179,98
1 Германия маркаси	313,00	1 Польша злотийси	168,36
1 СДР	865,80	1000 Туркия лираси	0,46
1 Финляндия маркаси	102,96	1 Франция франки	93,33
1 Швейцария франки	416,49	1 ЕВРО	612,17
10 Жанубий Корея вони	5,41	10 Япония иенаси	55,32
1 Россия рубли	22,87	1 Украина гривнаси	129,44

/ Валюта қийматиини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки маъжур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

МЕҲРДАН ТУҒИЛГАН БАРАКА

ган. Бу юмушларда лозим топилса ҳақини тўлаб мутахассислар қўмағидан фойдаланамиз.

ТАЖРИБА ЎЗИНИ ОҚЛАДИ

дай одамни “пишитиб” қўярган, — деди уюшма раиси Шамсиддин Сатторов. — Ҳар бир сўм устида “жанг” кетадиган бўлиб қолди. Ҳар бир одамнинг вазифаси тайин. Ким хато қилса ёки фермерга зарар келтирса, қонун асосида жавоб беради, зарарини тўлайди. Мутахассисларнинг жавобгарлиги, масъулияти ўта қўчайтирилган ва қонун асосида мустаҳкамлаб қўйилган. Баъзи фермерлар техника билан ишловнинг айрим ҳолларидан воз кечдилар. Керак бўлса, кетмон чопиғи ўтказиб пахтани ривожланишини таъминладилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, илгари ширкат ҳўжалигда меҳнат қилган 330 нафар деҳқонларнинг ҳаммаси яна уюшмада меҳнат қилляпти. Аксинча, улар сафига яна 30 га яқин ишчилар қўшилишди. Ҳеч кимни ишсиз қолдирмай туриб ҳам фермерлик ҳаракатининг бу натижа-

си меҳнатга муносабатининг ўзгарганлигида, ерга эғалик ҳиссининг шакланганлигида ва ҳисоб-китобнинг, тежамкорлиқнинг ўрнига қўйилганида, энг муҳими, ширкат ҳўжалиги фаолияти давридаги умумий “қозон”нинг ҳар кимнинг меҳнати-га яраша шаклига айлانганлигида ва “торт-торт”ларнинг барҳам тогланлигида деб тушуниш керак.

Баъзан умумий йнғилишларда фермерларга ер бериш овозига қўйилганда “фермерларга ерни бўлиб берсак, қолхозчиларни нима билан боқамиз?” деган фикрларни ўртага ташлаш ва шу баҳоналар билан фермерлик ҳаракатига тўқсинлик қилиш ҳоллари ҳам учраб туради. Қўришиб турибдики, зарар кўраётган ва инкироз ботқоғига ботиб, ўз меҳнат аҳлини турмушини фаровон қилолмаётган ҳўжаликларни фермер ҳўжаликлари-

ТАДБИРКОРЛИК

Оққўрғон туманидаги Алишер Навоий номли ширкат ҳўжалигида фаолият кўрсатаётган “Покиза-М” фермер ҳўжалиги аҳли жорий йилни ажойиб меҳнат ютуқлари билан яқунлашляпти. Улар 32 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта, 20 гектар ерга экилган ғалланинг ҳар гектаридан эса 52 центнердан ошириб бугдўй ҳосили саранжомлаб олишиб, йиллик шартномавий режаларини ошириб адо этишди.

СУРАТДА: “Покиза-М” фермер ҳўжалиги раҳбари Абдумалик Каримов ҳамда сувчи Камол Султоновлар.

Е. БОТИРОВ олган сурат.

ТОПГАНИ ОЛТИН БЎЛСИН

— Агар туман ҳокимлиги кўмак бермаганда ишим бу даражада юришиб кетмас эди, дейди Сирдарё туманидаги “Холиқжон” фермер ҳўжалигининг раҳбари Абдурахмон ака Нейматов. — Чунки деҳқонга сув танқис бўлган йилда бир оғиз “Отангизга раҳмат, яхши ишлягисиз” деган гап катта қувват беради.

У раҳбарлини қўйгач, тупроқ шароити анча оғир бўлган “Шоликор” ширкат ҳўжалигидан 155 гектар ер олиб фермерлиқни бошлаган, шу тарихда деҳқончиликка шўнғиб кетганини ҳам айтиди.

— Бахт шахар ҳокимлигида ишлаб юганимда бир кун келиб яланғовқ сув кечасан дейишса, ишонмаган бўлардим, — дея ҳикоя қилади у. — Бугун... Очиги, бир кун дала-нинг ховурини туймасам, қўнғилм жойига тушмайди.

— Тўрт йил бурун шу даладан 12 центнер шоли олган, — дея ҳикоя қилади Абдурахмон ака ҳосили йнғилиштириб олиниб, шудгор қилдирган далага тикилиб. — Ҳўжалиқнинг ери эди бу. Дастлаб ерни қўриб ёқа ушладим, қамиш қиёк олдишга лойдан қўп денг. Ў, ошса, сенинг бошинг говлаган, раисдан илтимос қилиб, тузуқроқ ерни олсанг бўлмасмиди, деганлар ҳам бўлди. Унамадим. Шунисиға ҳам шўр, дедим. Эй, техника зўр бўлса, ўту ақриқ деганин уруғини қўритар экан. Шу далаи икки-уч кун орала-тиб, беш марта хайдатдим. Чунки тракторлар миннатли эмас, ўзиники-да. Қаранг, ана...

Боя эътибор бермаган эканмиз. Чайланинг олдида иккита занжирли трактор турибди, бирининг ортида плуги, иккинчисининг олдида сургичи бор. Иккови-ям янгиға ўхшайди.

— Заводдан олганмисиз?

— Йўқ, ҳўжалик ҳисобдан чиқариб қўйган экан, сотиб олиб тикладим. Қалай, зўрми?

— Далага кирганга ўхшайди-ку?

— Фермерники-да. Ишдан кейин ювилади, керак бўлса артилади ҳам. Мен сизга айтсам, иш қуролни қор қилган деҳқон деҳқон эмас.

— Бу йилги даромадингиз қанақа бўлди?

— Унчалик қўнғилм тўлмади. Сув камлик қилди, куздаги қўтилмаган совуқ ва ёнганлиги туфайли 25 гектардаги ҳосил нобуд бўлди. Ўша кунлар қўрсангиз эди мени... Майли, бунисиға ҳам қўндай-миз-да.

— У бироз тин олди. Сўнг бирдан тақлиф қилди:

— Келинг яхши, мен сизни ҳўжалигим билан таништирай. Биз зовури тўзалаётган экзаваторини айланиб ўтдик. Рўпарадан каттагина қурилиш майдони чикиди.

— Устахона ва чорвачилик мажмуи қураятган. Ем-хашак ўзимиздан қишса, чорваи қўпайтириш энгил кечади. Қўрамоқ қўй-эчкини яйратиб боқиш учун жой қўп. На-

ИЗЛАНИШ

суб этса, чорвадан келган даромад деҳқончиликка уйғунлашиб кетди. Лекин бу ерларда ҳам гоҳида ғалати ишлар бўлиб туради. Масалан, шу йил бошида баъзи сохта обрўталаб қишлоқлар бў жойларга пахта экса бўлади, дебди. Қаранг, туман ҳокими шу жойда ҳам оқилона иш тутди. Мутахассисларни юбориб ерни ўрганди. Маълум бўлдики, заҳаш жойда пахта битмас экан. Мундоқ ўйлаб қараганда ҳам тўғри-да, гектариға беш-тўрт центнердан пахта олгандан кўра 40 центнердан олишириб шоли етиштирган маъжур эмасми? Қўрдингизми, бир оғиз нотўғри гап гоҳида одамларни қанчалик қалғитиши мумкин.

Фермер шоли етиштириш айримлар ўйлагандек осон даромад келтирадиган соҳа эмаслигини, гурунчинг сифатини ошўр эмас, тупроққа меҳр берган шолликор билишини айтиди. Деҳқоннинг қичик жуссаси нихолнинг ўзи каби не-не синовлардан ўтади. Чидам, матонат, уйқусизлик буларнинг бари шолликорга туну кун йўлдош.

— Тасаввур қилинг, қафддек текисланган пайкалга уруғлик шоли тушгандан сўнг роса 145 кун нихол сувга тўйиниб ўсади, тўқлайди, бошқоқ чиқаради. Пайкалга сув қўйишнинг ҳам, қириқшининг ҳам меъёри бор. Нихолнинг буй-бастига қараб сув сатҳи қўтарилади. Эътиборсизлик

ДЕҲҚОН МАДАДКОРИ

(Боши 1-бетда)

Истам Ҳайдаров ҳозир вилоят далаларида мингдан ортқ ТТЗ русумидаги тракторлар ишлаётганини, уларга сифатли ва ўз вақтида техник хизмат кўрсатиш муҳимлигини алоҳида таъкидлади.

— Ҳар бир туманда устахоналар очганмиз, — деди у сўзини давом эттириб. — Бу устахоналарда эса ҳар бир трактор бўйича алоҳида китоб юритилаяпти. Шу орқали қайси тракторга қачон сервис хизмати кўрсатилган, двигателининг мойи ва филтри қачон алмашган, барчасини ёзувларга қараб билиб олиш мумкин.

Қорхона раҳбари билан Бухоро туманидаги техник хизмат кўрсатиш устахонасида бўлдим. Янги куриб фойдаланишга топширилган бинода даладан келган трактор кўчли сув босими остида ювиляпти. “Қизик, одамлар қўпичча шахсий автомашинасини ювишга қўн қилишмайди-ю...”

— Ажабланманг, ҳар сафар трактор шу ерга келса обдон ювилади. Чунки ер эғали бўлгач, техниканинг ҳам эгаси бор-да, — дея сўзлайди Бухоро туман техник маркази бошлиғи Қўрбон Шероф фикрини ўққандай. — Шундан сўнг мой айланиш тизими тўлиқ тозаланди. Қўчли босим остида албатта. Кейин двигателга янги мой қўямиз. Бошқа жойлари тўлиқ қўриқдан ўтказилгач, тракторчи китобига қўл қўяди ва далага чиқиб кетаверди.

— Очиги, икки-уч йил илгари бундай устахона бўлиши тушгаям қирмаган, — дея суҳбатга қўшилади ўзини Ашур Баҳромов деб таништирган уста. — Ҳўжаликда узоқ йиллар устачилик қилдим. Косам оқармади. Сўнг Истам ака шу ерга тақлиф қилди, янги техника бўйича ўқитди, ёмон эмас, даромади зўр. Ҳўрсандман.

Уста двигателдаги носоз жойларни тезда аниқлаб бартараф этди. Мой ва филтр алмаштирилди. Сўнг тракторчиға уч-тўрт минут рақракли маслаҳатларини берди. Соатга қарадим, оралик 35 минут.

— Ишлари тезу сифати қандоқ экан деб тутиқсиз, — деди мени кузатиб турган Истам ака. — Ким хато қилса жаримани ўша тўлайди, яхши ишлаган эса мукофот олади. Бу оддий қоиде. Чунки қўл учида ишлагани техника дарров фош қилиб қўяди.

Истам Ҳайдаров қўлимга қоғоз тутқазди. Маълум бўлишича, ўтган йил қорхона бир ярим миллиард сўмлик иш бажарибди. Шунингдек, ТТЗдан 200 та янги тракторлар келтирилиб ҳўжалиқлар фермерларга сотилган. Токарлик ишларини бажариш, лемихлар келтириб сотиш, Россия қорхоналари билан ҳамкорлик қилиш ва шу орқали олинган даромадлар бунга қирмайди.

— Бу малакали мутахассисларимизнинг хизмати. Агар улар астойдил меҳнат қилмаса, биз раҳбар сифати

(Боши 1-бетда)

Танлаганингини айт", деб Тўлқинжонни ҳоли жонига қўймади. Охири, Тўлқинжон ёқтирган қизини айтди. Пошша ҳола уч-тўрт марта совчиликка бориб оқ ўраб келди. Аммо негадир кейин айниб қолди. Гоҳ келини дағдасга дейди, гоҳ куда хо-лани эзма дейди. Мана, энди ақасининг ичиси баҳона бўлиб ўтирибди.

Келин ҳам ичарканман, ойи, бир сўра-масиз-да, - деди Хуршида ачитиб.

Пошша ҳола ип қатимида шадд билан тортаркан, Хуршидага чакчайиб қаради. Таппи таппидан узокқа тушмайди, билдингми?

Бизлар ҳам оппоқ эмасмиз-ку, ойи! - деди Хуршида. - Кудда томон суриштирсиз бизларданам айб топар. Мана, мен... - у бир зум жим қолди-ю, хаёлига келган гапни қайтармади: - Мениям турмушим бузилган. Улар ҳам суриштириб юрган-дир. Кўёнинг олани нега эрдан чиққан, деб. Гапни қовласа гап чиқаве-ради-да!

Пошша ҳола тўсатдан мун-гайиб қолди.

Сенинг турмушинг бузилган бўлса... Шу иш шунақа бўлгани-га... ўзинг сабабчисан... Энди Тўлқинжоннинг турмуши шу-нақа бўлмасин, дейманда, бо-лам.

Онасининг бирдан бўшашиб қолиши, таскин оҳангига гап-риши Хуршидага оғир ботди. Душманинг тош билан ургани нима-ю, дўстнинг пахта отгани нима? Ўй, наса таъна қилаётгани йўқ. Ачиниб гапиряпти. Шунақа-ю, бари бир қалампирни шакарга ботириб еган билан ширин бўлиб қолмайди-да.

Хуршида силтаб-силтаб игна тортаёт-ган онасига бир зум қараб турди-да, индамай ичкарига кириб кетди. Шу тоғда у ойиси кетидан мўлтираб қараб қолган-ни ҳис қилар, юраги эзиларди.

Киз бола бўйига етганидан кейин галати бўларкан. Ўз уйингда, ота-онанг бағрида турасану барибир бу хонадон эртами-индин сенга бегона бўлиб қола-дигандек, гўё албатта қанақадир ўзга-риш бўлиши шартдек туюлаверарди.

Хуршида, айниқса, совчилар келга-нида бунни чуқур ҳис қилар, шунинг учун эшикдан узун-қиска бўлиб кириб кела-ётган хотинларни кўрса аллақандай бе-ғонасираб турарди. Бора-бора уларни кўрса гаши келадиган бўлди. Пошша ҳола бўлса совчилар билан очилиб-со-чилиб сўрасар, кўёв бўлишни ипидан-игнасиғача суриштирарди. Совчилар кетгандан кейин Хуршидага насихат қиларди:

Қизлик уй - бозор, болам! Шоҳ ҳам келади, гадо ҳам. Бошингда отанг бўлма-са. Муносиб жойингни топинг дейман-да, қизим.

Хуршида тутакби кетарди: - Ҳеч қанақа бозор-позорни билмай-ман, тушундингизми? Менга даллол ке-ракмас.

Шунақа дерди-ю, хаётида қандайдир ўзгариш рўй беришини кутиб юрарди. Шунақа ўзгариш тўртинчи июн куни бўлди. Шу куни у ўн тўққиз ўша тўлган эди. Кечқурун ательеда бирга ишлайди-ган дугоналарини уйга чақирмоқчи бўлди. Бозорга тушди. Чиллаки, гилос, янги помидор харид қилгунча кун қизиб кетди. Бир қўлида сумка, бир қўлида тўрхалта кўтариб бекатга келди. Аксига олиб автобус ҳам келавермади. Бир ма-ҳал қизил люкс "Жигули" оёсишга сил-киниб Хуршидадан хиёл нарироқда тўхтади. Хуршида қўл кўтармагани учун эътибор бермади. Лекин, ўша томондан овоз келди:

Қаёққа борасиз, синглим?

Бир оздан кейин боёғи савол яна қай-тарилди:

Сизга айтяпман.

Шундагина Хуршида бу гап ўзига те-гишли эканини билди бўрилиб қаради. Машинасининг рангига мос - қизил во-доласка кийиб олган йигит бир оёғи ич-карида, бир оёғи ерда, шу томонга қараб турарди.

Қаёққа борасиз? - деди у яна.

Хуршида "собственный" машинага ўтиришни умуман ҳушламасди.

Ҳозир ҳам чимирилиб:

Ҳеч қаёққа! - деди-ю, тескари қараб олди. У моторнинг гувиллашини, машина жўнаб кетишини кутиб турарди. Чиндан ҳам эшик қарсиллаб ёпилди. Аммо мотор гурилламади. Боёғи йигит унинг рўпара-сида пайдо бўлди.

Қўлингизда юкингиз кўп экан, - деди Хуршидага жиддий текилиб.

Хуршида унинг силлиқ таралган сочларига, чимирилиб турган қошига бир лаҳза қаради-ю, кўзини олиб қочди.

Қанча сўрайсиз?

Йигит кулиб юборди.

Савоб ҳам керак-ку одамга!

Унақа бўлса ўтирмайман.

Йигит яна кулиб унинг сумкасига қўл чўзди.

Бўпти, бензин ҳақини берарсиз.

Хуршида машинанинг паролон гилоф

-Нима қиялсиз, - деди Хуршида оёғини нари суриб.

-Тугилган кунингиз билан чин қалбим-дан табрикламан. Илоё, бахтли бўлинг!

- Анвар қўлини шунақа қойилмаком қилиб кўксига қўйдики, Хуршида кулиб юборди.

-Артистмисиз, нима бало?

-Артист бўлсам, жон дердим. Эппол-майман. Аспирантман.

Анвар рулга ўтирди-ю, машинани физиллатиб ҳайдаб кетди. Қизик, энди у Хуршидаларнинг кўчасига етгунча бир оғиз ҳам гапирмади. Фақат Хуршида юк-ларини, саватдаги гулни тушираётганда секингина "яхши дам олинглар", деб қўйди.

Хуршида ҳеч қачон тугилган кунини бунчалик ҳушқатқак нишонламаган эди. Қизлар билан роса ўйнашди, ярим кеча-гача хурсандчилик қилишди. У ора-чора негадир Анварни эслаб қўяр, аммо ўша заҳоти уни ҳаёлидан ҳайдашга ўринарди. "Яхши йигит экан. Одамгарчилиги бор экан. Шу билан нима бўпти? Энди қай-тиб кўришадиларми, йўқми? Кўчада учраган бир одам-да!".

Шунақа деб ўйларди-ю, бари бир кўнглида ноаниқ умидга ўхшаш бир нарсга айла-наверарди. Кечаси меҳмонлар-ни кузатаётганда худди ўша машина яна келиб қоладиган-дек беҳитиёр атрофга алангла-ди. Эртасига, индинига кўча-ларда юрганида ҳам қизил

"Жигули" кўрмаси бўрилиб қарайдиган бўлди. Орадан бир ҳафтами, ўн кунми ўтди. У энди Анварни ҳаёлидан чиқара бошлаганида яна кўришиб қолишди. Хуршида узокдан келаётган қизил "Жигу-ли"ни кўрди-ю, негадир юраги жиз этди. Машина унинг рўпарасига келиб тўхтади.

Ўқишга кетяпсизми? - Анвар ўтирган жойида чўзулиб эшикни очди. Хуршида иккилиниб оққа ўриндиққа ўтираркан, унга қараб қўйди.

Ўқишга қиролмаганман, ишлайман, эътиборингиз учун! - деди таъкидлаб. - Мен тўғримида ҳамма маълумотга эга одам шунинг билмасизми?

-Очигини айтсам, отингизниям бил-майман.

-Қизик бўлди-ку! - Хуршида елкасини қисди. - Бўлмаса тугилган кунини қай-қанда билдингиз?

-Кўзингиздан! - Анвар жимлайди...

Қалай, зиёфат яхши ўтдими?

Хуршида индамай бош силкиди.

Ўша кунни сизнинг бахтингиз учун ме-нам ёлдим.

-Ёлғон! - қўл силтди.

-Ёлғон гапирсам, ёрилиб ўлай!

Хуршида кулиб юборди.

-Кўйинг, ҳали бола-чақангизга керак бўласиз!

-Шунақам, а? Айтга қолинг, сизга жу-даям керакманми?

Хуршида гап суқолашиб кетаётганли-гидан гаши келди-ю, аммо шунга яқинроқ мавзу давом этишини бари бир хоҳлар-ди. Шунинг учун индамай қўя қолди.

Эртасига Анвар унинг ишдан чиқиши-ни пойлаб турди. Ўзининг ишхонасига олиб борди. Кибернетика бўйича илмий иш қилаётган экан. Ҳозирча лаборатория-да кичик илмий ходим бўлиб ишларкан. Хуршида аллақандай чизмалар, аlyтpок аппаратлар билан тўла нимқоронғи хона-га кириб қолди.

Бизнинг ишимиз суратлар билан бо-лик, - деб тушунтирди Анвар. - Хоҳласан-гиз, сизиям суратга тушираман...

Ўша кундан бошлаб у Анварнинг лабо-раториясига тез-тез бориб турадиган бўлди. Лабораториянинг ярим қоронғи-лиги ҳам, турли вазиятларда суратга ту-шиш ҳам энди уни чўчитмас эди.

Уйда бўлса совчилар бозори қайнар, Пошша ҳола ҳар куни янги гап топиб қўярди. Кўёв бўлишининг бири завуч эмиш, яна бири "пекарний"да ишларкан.

"Матаскили" бормиш. Тағин биттаси "пе-раводнилий" қиларкан. Москвадан ги-лам олиб келаркан.

(Давоми келгуси сонда)

"ЛЕДИ" ЗАҲРИ ҚОТИЛНИ ТОПДИ

Самарқанд вилоятининг қотанба-да ва божхона қондалари бузилишига қарши кураш бўлими ходимлари Гофур Уриновни 2 килограмм 215 грамм мари-хуанани сотаётганда қўлга олишди.

Бу ҳақда "Туркистон-пресс" мухбирига Божхона қўмитаси матбуот хизмати раҳбари Абдумўмин Тиловов маълум қилди.

А.Тилововнинг айтишича, Оқдарё тумани "Самарқанд" жамоа ҳўжалигида яшовчи Ф.Ури-новнинг хонадонидида текширув-да, "Леда" лабали хиз-мат ити уй ертўласидан 1 килограмм 30 грамм марихуана гўёханд моддасини топиб берди. Ҳўққузарга нисбатан эса Жиноят Кодекси-нинг 273-моддаси 5-қисми билан жиноят иши қўзғатилди.

Гўёхандликка қарши кураш, унинг пайини қирқилишга божхона қўмитаси ва Миллий хавф-сизлик хизмати ходимларининг ҳамкорлиги яхши самара бераётир. Масалан, Жиззах вило-яти Арнасой тумани "Хоразм" ширкатлар ую-маси худудидан қўприк остига гўёханд модда яшириб қўйилганлиги ҳақида маълумот олинди. Мазкур жой текширилганда уч килограмм мари-хуана топилиди. Бу заҳри қотилини фўқара Абдура-сул Пулатов яшириб қўйган экан.

(Давоми келгуси сонда)

САҲНАДА СЎЗ АЙТИШ БАХТИ

(Боши 1-бетда)

Чунки сенинг жисмингда мужжасам бўлиши даркор бўлган қиёфанинг кимлигини биласан-да.

-Дилбар опа, Сиз асосан юмористик тимсоллар яратгансиз. Шу билан бир-га жиддий қиёфаларни тал-қин этганингиз ҳам мактов-га лойик. Хусусан, "Алла" спектаклидаги фарзандсиз она монологини ўқиганин-гизда томошагоҳда йиғла-ганлар кўп бўлди...

-Режиссёр ишониб топ-ширган ролини икки кечинма-ларигача чуқур ўрганиб олмас эканмиз, уни меъёрига етказ-иб яратиб бўлмайди. Мен Тўфон Минулнинг "Алла" асаридида бефарзанд она тилимизда фарзандсизлик-нинг катта фожеа эканлигини юрагимдан ўтказаман, шунда-

гина фарёд бўғзимдан оти-либ чиқади. Агар ҳис этмасам йиғломмасдим.

-Маълумки, "Келинлар кўзғолони" фильмидаги Сотти обра-зингиз кўпчи-ликка манзур бўлган. Мазкур ижро ҳақида ҳам ўз мулоҳазаларингиз билан ўртоқласангиз?

-Кўчаларда ортимдан "Ана Сотти, ана!" деган овозларни эшитиб қоламан. Бундан, ал-батта, мен яратган тимсол мух-лисларим ёдида қолибди, дея хурсанд бўламан. Энди саво-тимсолида қалсак. Бу образ та-биятининг тамоман тескари-си. Инсон аввал ўзини сотади,

фаси нима деб ўйлайсиз?

-Биринчи галда сени ҳурмат қилиб театрга келган томоша-бинга манзур бўладиган қиёфа яратиб бериш. Шунчаки ижро этишга ҳаққинг йўқ. Баъзида актёрларимиз кичкина рол деб юрагини бермасдан саҳнага чиқади. Зукко мухлис эса бу ҳолатни дарров сезади. Хур-мат қилиб ташриф буюрган

виждонини сота-ди, ундан кейин-гина ўзгаларни сотади, деган гап бор. Фик-римни тушунган бўлсангиз, бош-қаларини сири-ни очишни энг оғир гуноҳ деб биламан.

-Ижодкор-нинг биринчи галдаги вази-рати нима деб ўйлайсиз?

Биринчи галда сени ҳурмат қилиб театрга келган томоша-бинга манзур бўладиган қиёфа яратиб бериш. Шунчаки ижро этишга ҳаққинг йўқ. Баъзида актёрларимиз кичкина рол деб юрагини бермасдан саҳнага чиқади. Зукко мухлис эса бу ҳолатни дарров сезади. Хур-мат қилиб ташриф буюрган

ИЗТИРОБ

Холмурод ота-онаси-нинг ёлғиз фарзанди эди. Шу вазданми, бо-лалиқдан ниҳоятда эрка, тантик бўлиб ўсди.

Мабодо айтгани бўлмай қолса, тамом, уйни бошига қўтариб айоханнос солар, то талабини бажармагунларича оёқларини бир ҳафта тираб олиб йиғлайверарди.

Отаси Элмурод ака ҳам: "Менинг ўғлим Банқир қишло-ғимизда битта, мана кўрасиз-лар, у албатта олим бўлади, пешонаси кенг-да!", деб уни талтайтиргани-талтайтирган эди. Лекин, афсуски, ота-она-нинг умидлари пучга чиқди. Холмурод мактабни ҳам ёлчи-тиб ўқимади.

Харбий хизмат-дан турли баҳо-налар билан қочиб келавериб, ота-она шўрликларнинг бошини эғиб қўйди...

Умр оқар сувдек ўтаркан-кетаркан. Элмурод ота ҳам, Момохола яна ҳамкесайиб, мун-киллаб қилишди. Қўй-оёқлари-дан қувват кетди. Шундай бўлса-да, улар йиғиб қўйган нафақа пулларини сарфлаб ёлғизгина фарзандларининг бошини иккита қўли қўйишди.

Харқалай, хотин дегани бир амаллаб йўлга солиб олар, деб ўйлашди. Бундан бўлиб чиқма-ди. Тайёрга айёр, арзанда ўсган Холмуродни бу тадбир ҳам ўзгартира олмади. У на ишлаб пул топишни бўйнига олар, на уйдагилар, қўни-қўшни, қариндош-уруғларнинг насихатларига қўлоқ тутарди. Бу ҳам етмаганди, бора-бора икки-уч нафар ўзига ўхшаган бекорчи "уфлат"ларга қўшил-ди-ю, ичкиликка берилди.

Турмуш ўртоғи Ойхол қо-лхозда ишлаб, аранг рўзгорни тебратарди. Фарзанд дости-дан куя-куо адо бўлган ота-она эса, бирин-кетин банди-ликни бажо келтиришди. Бу орада Холмурод ўғилли бўлди. Ойхол ўз қувончи-ю, дард-армонларини гўдагга би-лангина баҳам қўришга, сабр қилишга мажбур, чунки Ярат-ганининг бундай буюк совғаси ҳам Холмуродга зарарча таъ-сир кўрсата олмасди. Аксин-ча, оилада фарзанд туғилиши баҳона бўлиб, уфлатлар дои-раси кенгайди. Энг алам қиладигани, деврилар ҳар кун бу ҳовлидан бегона, шира-

кайф эркаларнинг қадамла-ри аримас. Холмуроднинг тезда "ўчиб" қолганидан фой-даланган "бекорчи"лар Ой-холга ҳазил-хузул қила бо-шлади. Унинг сабр-қосаси тўлди. Номусига чидалмаган аёл бу ҳовлидан бутунлай ке-тишга мажбур бўлди. Кетиш олдидан марҳум қайнота-қай-нонасининг покиза рухлари олдиди тиз чўкди, улардан қайта-қайта уэр сўраб, қўзла-рига ёш олди...

Холмурод ота сувоқлари қўчган, баъзи деворлари кулаб тушай деб қолган кўрм-сиз шийпонга афсус билан термулларкан, оғир хўрсинди. Ҳа, у бутун нақ олтимишга ки-тиб қўйилди.

Хайтда эса жуда қаттиқ адашди.

Отасидан қо-лқиб қўйилди.

Хайтда эса жуда қаттиқ адашди. Отасидан қо-лқиб қўйилди. Хайтда эса жуда қаттиқ адашди. Отасидан қо-лқиб қўйилди. Хайтда эса жуда қаттиқ адашди. Отасидан қо-лқиб қўйилди.

Холмурод ота айвонга чи-қиб увадаси чиққан эски қўрпачага секин ўтирди-да, бошини қангалади. Ховли-да дон илинжида юрган му-сича унга гўё ҳамдардики билдираётгандек охиста ку-кулади. Қаердандир қўйлар-нинг чўзиб маърагани эши-лтиди. Холмурод ота аъзойи бадаида номаълум оғрик сезиб охиста инқиллади. Нима қилсин?...

Ана шу аччиқ изтироблар айримларга сабоқ бўлиб, тўри йўлга тушишларига ун-дар деган ниятда бу воқеани қаламга олдик.

Олимжон ҲАЙТОВ

ШУ ҲАФТАДА ОБ-ҲАВО ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Республика об-ҳавони кузатиш маркази берган маълумотларга кўра, ҳафта бошида ҳаво ўзгариб туради. Ёгингарчилик қутлимай-ди. Кечаси ва эрталаб айрим жойларга туман тушади. Шарқдан 2-7 м/с тезликда шамол эсади.

Тошкент шаҳрида кечаси 4-6° совуқ, кундузи 1-3° илик бўлади. Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида ҳаро-рат кечаси 10-15°, кундузи 0-5° совуқ бўлиши кутулади.

Бухоро ва Навоий вилоятларида кечаси 9-14° совуқ, кундузи 3° совуқ, 2° илик атрофида.

Тошкент, Самарқанд, Жиззах ва Сирдарё вилоятларида кечаси 3-8° совуқ, кундузи 0-5° илик бўлади.

Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида кечаси 4° совуқ-1° илик ўртасида, кундузи 5-10° илик бўлади.

Фарғона водийсида кечаси 3-8° совуқ, кундузи 1° совуқ-4° илик бўлиши кутулади.

5-8 декабр кунлари республикамизда ҳаво ўзгариб турса-да, ёгин-гарчилик бўлмайди. Шарқдан секундида 5-10 м/с тезликда шамол эсади.

Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида кечаси 5-10° совуқ, кундузи 2° совуқ, 3° илик бўлади.

Бухоро ва Навоий вилоятларида кечаси 0-5° совуқ, кундузи 2-7° илик, Навоий вилоятининг шимолида кечаси 5-10° совуқ, кундузи 2° совуқ билан 3° илик атрофида бўлади.

Самарқанд, Жиззах, Сирдарё, Тошкент вилоятларида кечаси 0-5° совуқ, кундузи 2-7° иликни, ташкил этади. Шунингдек, Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида кечаси 2° совуқ-3° илик ўртасида, кундузи 7-12° иссиқ бўлиши кутулади. Фарғона водийси-да кечаси 0-5° совуқ, кундузи 2-7° илик, бўлади.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-58-512-17; Андижон - 8-374-2-25-32-23; Бухоро - 8-365-22-648-22; Жиззах - 8-372-33-553-59; Навоий - 8-436-22-588-56; Наманган - 8-369-43-311-81; Фарғона - 8-373-61-221-97; Самарқанд - 8-366-233-00-52; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Сирдарё - 8-367-225-41-73; Тошкент - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-623-50; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

СПОРТ ОЛАМИДА

ЖЎЖАНИ КУЗДА САНАЙДИЛАР

Дарҳақиқат, юқоридаги халқ мақолида таъкидланган-дир, жўжани санайдиган вақт етиб келди. Яъни миллионлаб футбол ишқибозларини ҳаяжонга солиб, гоҳи-да қувониларига, гоҳида ранжиларига сабабчи бўлган футбол бўйича Х-миллий чемпионат мусобақа-лари ҳам ниҳоятда етди.

Ўзига хос юбилей мақомини олган ўшбу мавсум аввалгиларидан анча сермазмун ва қизиқарли кечди. Аввало, жорий йилда ўзбек мухлисари 2002 йилда ўтадиган жаҳон чемпио-нага саралаш мусобақаларида иштирок этган терма жамоамиз ўйинларини томоша қилдилар. Бундан ташқари Ўзбекистон биллур соврини соҳиблуги учун кечган "Пахтакор" - "Нефтич" учрашувида омад тошкентлик футболчиларга қулиб бокди. 18 жамоа иштирок этган чемпионат ўйинларидида Юрий Саркисан шогирдлари бўлмиш "Нефтич" жамоаси футболчилари бешин-чи марта мамлакат чемпионлигини қўлга киритишгани, унинг рақибларидан кўра маҳоратлироқ, тажрибалироқ эканлигини яна бир қарра исботлади. Дарвоқе, фарғоналик футболчилар ўшбу мавсумда энг кам мағлубиятга учраган ҳамда рақиблари дарвозабонларига аз эмас, кўп эмас 93 мартаба дарвоза тўридан тўп олиб чиқишга мажбур этган жаҳон жамоадир. Чемпионатнинг 2-3 ўринларига "Пахтакор" ҳамда "Насаф" жамоалари сазовор бўлишида ҳамда қумуш ва бронза медалла-ри соҳиблугига айланишди. Шунингдек, чемпионатда анча буш ўйин намойиш этган "Сурхон", "Кимёгар", "Турон" ва "Семур" жамоалари олий лигани тарқ этишди. Келаси йилдан эса уларнинг ўрнини биринчи лига қўлиблари Қўқоннинг "Те-мирийўлчи" ҳамда Муборакнинг "Машвал" жамоалари эгалла-дилар. "Нефтич"нинг ёш футболчиси Умид Исоқов рақиблари дарвозасини 28 марта ишғол этиб, жорий йилда энг кўп тўпурар дея тан олинди. Бахтиёр Хамидуллаев ("Андижон") 25 та, Шухрат Мирхолдишоев ("Навбахор") 23 та, Зафар Холму-родов ("Насаф") 21 та ва Илхом Мўминжонов ("Трактор") 19 та гол йўллаб дарвозабонларга ором бермаганликлари ёш фут-болчилар орасида умидли, маҳоратли "чарм тўп" усталари етишиб келаётганлигини англатади. Мавсум ҳақида сўз кетга-нида шуни таъкидлаш жоизки, бу йил олий лигада биринчи марта қатнашаётганлигига қарамай пойтахт шаҳрини химоя қилган "Академия" бешинчи ўринни эгаллади. Бу қувонарли ҳол, албатта. Қучли оштилидан эса "Навбахор" (4-ўрин), "Ки-зилқум" (6-ўрин) номлари жой олди. Эндилик